

Standpunt Minderhedenforum op het voorstel van minister Smet voor een inschrijvingsverbod in het volwassenenonderwijs voor mensen zonder een wettig verblijf .

“Niemand zal het recht op onderwijs worden ontzegd”. In die krachtige en niet mis te verstane bewoordingen vertolkt het **EVRM-verdrag het recht op onderwijs als sociaal grondrecht**. Het Minderhedenforum vindt dan ook dat de maatregel van Vlaams minister van onderwijs in het ontwerp van decreet “betreffende het onderwijs XXI” om mensen uit te sluiten van deelname aan alle opleidingen in het volwassenenonderwijs op basis van hun verblijfsstatuut een ernstige inbreuk vormt op dit sociaal grondrecht. Deze verregaande uitsluitingsmaatregel houdt meer bepaald in dat mensen zonder een wettig verblijfsstatuut in België **tot een inschrijvingsverbod veroordeeld** zullen worden voor **alle opleidingen** binnen het Vlaams volwassenenonderwijs.

We willen de minister er attent op maken dat mensen zonder een wettig verblijf niet rechteloos zijn. Basisrechten zoals het recht op medische hulp, het recht op sociale en juridische bijstand en het recht op onderwijs, vorming en opleiding gelden voor iedereen, ook voor mensen zonder een wettig verblijfsstatuut. Meer nog, het is juist de taak van de overheid om **het bestaan van grondrechten te garanderen en te beschermen** én niet af te bouwen ten koste van een maatschappelijk en juridisch kwetsbare groep van medemensen.

Naast de schending van een sociaal grondrecht omhelst de uitsluitingsmaatregel van de onderwijsminister ook een onmenswaardig element doordat er een **onaanvaardbaar onderscheid** wordt gemaakt tussen mensen die wettig in België verblijven, en mensen die onwettig in België verblijven om de afbouw van een sociaal grondrecht te rechtvaardigen. Daarnaast is de maatregel ook **disproportioneel** aangezien de mensen die niet wettig in België verblijven zonder meer voor **alle** opleidingen binnen het volwassenenonderwijs worden uitgesloten.

De doelstelling om deze ingrijpende maatregel in te voeren, namelijk het wegwerken van de “NT2-wachtlijsten”, wordt op een volstrekt **ongefundeerde en ongegronde wijze verantwoord**. De maatregel gaat niet uit van een **grondige analyse van de NT2-wachtlijstproblematiek** om de simpele reden dat de Vlaamse overheid geen concrete gegevens heeft van het aantal mensen zonder een wettig verblijf dat in het volwassenenonderwijs een opleiding volgt of heeft gevolgd. Dit komt omdat er geen decreet of besluit bestaat dat het recht tot verblijf als voorwaarde voor een inschrijving heeft verplicht. **Het Minderhedenforum wilt dit zo verder houden** en raadt de onderwijsminister aan om in plaats van mensen uit te sluiten omwille van wachtlijsten er eerder gestreefd moet worden naar **structurele en duurzame oplossingen** zoals het investeren in de uitbreiding van de capaciteit van de NT2-opleidingen.

In het licht van deze uitsluitingsmaatregel vragen we aan de Vlaamse overheid om een **consequent en complementair beleid over de verschillende beleidsdomeinen heen** te voeren. Het kan niet zijn dat met deze uitsluitingsmaatregel van de onderwijsminister **drempels worden opgeworpen voor het integratiebeleid** van zijn collega-minister Bourgeois. Zo richt het Vlaams Integratiedecreet zich eveneens tot mensen zonder een wettig verblijf met het oog op hun **begeleiding en oriëntatie**. Dit beleid wordt onder andere prioritair gevoerd met betrekking tot onderwijs in het kader van de oriëntering van mensen zonder een wettig verblijf naar een zinvol toekomstperspectief. Het volgen van een opleiding gebeurt dus niet uitsluitend met het oog op integratie in België, zoals de onderwijsminister beweert, maar kan ook kaderen binnen **hun professionele en sociale reïntegratie in het land van herkomst**. In die zin kan de uitsluiting van mensen zonder wettig verblijf uit het volwassenenonderwijs de uitvoering van dit aspect van het Vlaams Integratiebeleid in het gedrang brengen.

Bovendien heeft het Minderhedenforum **ernstige bedenkingen bij de uitvoerbaarheid** van deze uitsluitingsmaatregel en wie welke verantwoordelijkheid zal dragen bij de uitvoering ervan. Is het aan de lesgever om na te gaan of een cursist al dan niet wettelijk op het grondgebied verblijft?

De rol van het Vlaams volwassenenonderwijs **kan en mag niet gereduceerd** worden tot het **bijdragen aan een falend Belgisch terugkeerbeleid** door de uitsluiting van mensen zonder een wettig verblijf decretaal te verankeren. Hierdoor wordt de doelstelling van het **volwassenenonderwijs ondergraven**, namelijk om mensen, ongeacht hun verblijfstatuut, de mogelijkheden en kansen aan te bieden om nieuwe vaardigheden aan te leren en verder te ontwikkelen.

Het Minderhedenforum vraagt dan ook met aandrang aan de Vlaamse Regering om deze **mensonwaardige uitsluitingsmaatregel niet door te voeren** omdat het enerzijds de **sociale grondrechten van mensen zonder een wettig verblijf ernstig aantast** en anderzijds deze groep van **mensen nog verder marginaliseert in de samenleving**. En dit terwijl hun **kwetsbare leefsituatie** reeds vaak uitzichtloos en mensonwaardig is. We mogen niet vergeten dat mensen zonder een wettig verblijf mensen blijven en de verwachting mogen koesteren om op een **mensonwaardige manier en met respect voor hun grondrechten behandeld te worden door eenieder, inclusief de overheid!**